

[Inger Merete Nordentoft.]

rende internationale spænding i Europa og midler til at sikre en virkelig og varig bedring af forholdet mellem Sovjet på den ene side og USA, Storbritannien og Frankrig på den anden side. 2) Afslutning af en traktat om genoprettelse af et uafhængigt og demokratisk Østrig. 3) Overvejelse af spørgsmålene vedrørende genoprettelse af tysk enhed og forberedelse af en fredstraktat for Tyskland. Sovjetunionens forslag lød på: 1) Opfyldelse af Potsdamoverenskomsten om demilitarisering af Tyskland og forhindring af dets remilitarisering. 2) Der skal hidføres en bedring af situationen i Europa og en nedsættelse af de væbnede styrker i Storbritannien, USA, Frankrig og Sovjetunionen. 3) Overvejelse af afslutningen af en fredstraktat med Tyskland og påfølgende tilbagetrækning af besættelsesstyrkerne fra Tyskland.

Og så begyndte forhandlingerne da. Der kunne skrives et drama om forløbet, hvis man ville holde sig til de store overskrifter. Der kunne også skrives en helt anden historie, hvis man ville bruge andre kilder. I dag er der kun tid til et forsøg på i tørre tekstreferater at finde et svar på, om Sovjetunionen ikke er forhandlingsvillig.

Den 8. marts står der i „Politiken“: „Sovjetunionen går ind på at sætte Østrig på dagsordenen.“

Den 11. marts: „Gromyko blev i dag stillet overfor en slags udfordring.“

Den 13. marts: „Nyt russisk forslag på firemagtsmødet. Gromyko villig til at opgive kravet om tilbagetrækning af besættelsestropperne.“

Den 15. marts: „Begge parter nu indstillet på forlig. Gromyko gik endda et positivt skridt længere end de andre. Han godkendte til en vis grad det ordvalg, hvori vestmagterne har formuleret deres forslag til en dagsorden, tilbød forhandling på andre punkter, der endnu er strid om, men fastholdt, som det var at vente, nødvendigheden af en diskussion om Tysklands oprustning.“

Den 29. marts står der: „Indrømmelse fra Sovjet i Paris“. „Sovjet gjorde i dag en indrømmelse for at nå til enighed med vestmagterne om en dagsorden for en udenrigsministerkonference mellem de fire store.“

Den 30. marts: „Vestmagternes delegerede . . . lagde ikke skjul på, at Gromykos seneste indrømmelse — omend i sig selv ikke tilfredsstillende — kan rumme den drejning af problemet, der muliggør enighed.“

Den 31. marts: „Sovjet stiller nye forslag i Paris.“

Den 5. april: „Gromyko spiller ud med en ny dagsorden. Betydelige indrømmelser.“

Den 6. maj: „Alexandre Parodi, Frankrig, udtalte under debatten, at vestmagterne ikke betragtede Gromykos acceptering af fire af de fem punkter på det vestlige forslag som en indrømmelse. De vestlige magter havde gjort en stor indrømmelse ved at gå med til at sætte spørgsmålet om Tysklands demilitarisering som første underoverskrift på det første punkt.“

Men da Gromyko den 10. maj „har tilbudt at godkende vestmagternes udkast til en senere konference“, hvori er indeholdt kravet om „fredstraktaterne med Rumænien, Bulgarien og Ungarn, herunder deres bestemmelser angående menneskerettighederne, deres militære bestemmelser og deres bestemmelse om bilæggelse af konflikter“, men som modforslag og i henhold til ønsket om at optage alle spørgsmål, der er med til at skabe spænding i Europa, stiller „optagelsen af Atlantpagten og de amerikanske baser i Europa og det mellemste Østen“ på dagsordenen, da har han forskertset al sympati. Lidet nytter det, at han den 12. maj tilbyder at „medtage Atlantpagten og de amerikanske oversøiske baser“ blandt de „ikke tiltrådte punkter“. Referaterne får nu en anden tone. Glemt er talen om indrømmelser, forhandlingsvenlighed og nye forslag. Den 27. maj står der: „Moskva afgør, om stormagtsmødet bliver til noget“, og senere: „Vestmagterne afviser kategorisk kompromis om Atlantpagten.“ Den 31. maj står der: „Note til Moskva fra Vestmagterne: Ønsker I mødet mellem de fire stormagter eller ikke?“ Den 1. juni: „Noterne foreslår simpelthen en firemagtskonference i Washington og anmoder Sovjetregeringen om at meddele, hvilken af de tre dagsordener, vestmagterne har foreslået og stedfortræderne gennemtygget, den russiske regering ønsker at lægge til grund for mødet.“

Nu regner man åbenbart med, at folk har glemt, at indbydelsen til mødet udgik fra Sovjetunionen. Alligevel fastslår det russiske svar den 5. juni, „at den sovjetrussiske regering stadig betragter et udenrigsministermøde af „de fire store“ som både nødvendigt og nyttigt“, og at Sovjetregeringen „er rede til at sende sin repræsentant til udenrigsministerrådet i Washington, så snart stedfortræderne har truffet en positiv beslutning om at optage Atlantpagten og de amerikanske baser på dagsordenen.“ Den 7. juni er der „ingen tro på et kompromis i Paris“, og den 9. juni er der „intet svar på Sovjets note“. Endnu den 7. juni kunne